

20. Jun. 1842

FAKTA

Dato:
20. Jun. 1842

Sidetal:
Dagbog A, side 34-35

Dagbogens placering:
Det kgl. Bibliotek NKS 4201, I, 4°

Trykt udgave:
Mogens Lebech (red.): Et Aar af mit
Liv, København 1967, s. 78-79; Jesper
Svenningsen (red.): Seks år af et liv.
Johan Thomas Lundbye – Dagbøger
om tro, skæbne, kunst og kærlighed,
København 2018, s. 83-85

TRANSSKRIFTION

Birkedal 20 Juny. ved Hjørlande
Kl. 4 igaarmorges stode vi¹ op og Kl. 5 gave vi os paa Veien over
Fredriksdal og Farum, dog uden at see videre end, hvad Veien bød os. Da
vi havde passeret Uggeløse kom en Vogn kjørende bagefter. Vi spurgte
Folkene om Veien til Hjørlande og de tilbøde os at kjøre med, da de skulde
til Slangerup. Neppe vare vi komne op før en tæt Regn begyndte, saa vi
meget snart vare gjennemblødte, og først naaede vi [overstreget: en]
Skovløberhuset paa den anden Side Uggeløse Skov; her søgte vi ind i et
Skuur, men forsilde, vi vare drivvaade. Vore to Folk kom vi først her ret i
Snak med, det var et Par lystige, godmodige Folk, som havde en Art
Dannelse idet de havde læst lidt Historie og kunde tale lidt med om vore
gamle Sagn. Den ældste, en lille, trind Mand med et muntert Smiil fik vi
først paa Glid, saa han fortalte os om Burre Slotsbanke og Kong
Valdemars Vei, som gaar gennem et en Bondegaard, hvor Manden
aldrig om Helligaftenerne kan holde sine Porte lukkede, da Kongen saa
jager fra Burre til Gurre. Ogsaa vidste han om Kongens Kjærlighed til
Tove, og hvorledes han ikke kunde skille sig ved Liget, fordi det havde en
Ring paa Fingeren, der gjorde at Kongen ikke kunde mærke
Forraadnelsen, som vor Mand sagde, men, lagde han til, Ringen tog
Karlen bort, da han blev kjed af at kjøre om med Liget, og nu lod Kongen
det begrave. – I en jevn Regn kom vi hertil, hvor jeg nød en særdeles
gjæstfri Modtagelse af Eierinden, en Madam Bryndum.² Jeg maatte blive
her inat, og nu idag have vi deiligt Veir. Jeg gjorde her Bekjendtskab med
Huuslæreren, Anton Jensen, en Søn af Skolelæreren i Veiby; han er
ligesom Adjuncten, hans Broder, en meget vakker ung Mand.

Jægerspriis Færggaard 20 Juny

Imorges gik Jensen med os til Slangerup, hvor vi besaa Kirken, der er ret
smuk, stor og anseelig. Vinduerne er kjønne med deres smaae skraae
Ruder, blyndfattede, og midt paa hvert er med Farver indbraendt et
Vaaben. Jeg tegnede et Par Smaating her og paa Veien dertil et Udkast
ved den yndige Havemølle, der ligger ret nydeligt paa Engen. Fra
Slangerup gik vi til Frederikssund, hvor vi toge Afsked med Jensen. Vi
toge over med Færgen og jeg malede strax en lille Skizze³ hen|ne| ved
Klinten. Nu ved Solnedgang gik vi ud paa Færgebroen, hvor det morede
os at see nogle Vogne blive sat over. Her er smukt her ved Fjorden, jeg
kunde see op til det kjære Frede- •35• riksværk. De gule Brinker staae saa
kjønt allevegne ned mod Vandet, og de to smaa Køl eller Kulholme ned
mod Roskilde see ogsaa godt ud; for Enden af Fjorden ligger den gamle
Domkirke med sine ziirlige Spiir, ved den hæves Tanken til [overstreget:
store historiske] Minder om stolte Bedrifter. Nu er her fredeligt, Maagen
og Tærnen, den lette, nysgjærrige Ven, flagre hen over det flade Vand,
hvor Sandbunden viser sig, hvor den stakkels Fisk vanskelig kan undgaa
den. – Imorgen ville vi gjerne til de 2 store Egetræer i Nørreskov og tillige

see Lunden og Julianehøi. – –

¹ Lundbye og malerkammeraten P.C. Skovgaard (1817-1875).

² Henriette Erasmine Brøndum, f. Fog (1797-1886) havde overtaget Birkedal ved Slangerup efter sin mand, birkefogt Jens Brøndums død i 1840.

³ Privateje (Karl Madsen: Johan Thomas Lundbye 1818-1848, København 1949, nr. 116).

74. Birkedal 20 Juni med Njørlunde

Kl. 4: gear manges stude er op og kl. 5 gav vi os paa Veien over Færdvikesdal og
Færdum, dog uden at see videre end, hvad Veien led os. Da vi havde passert
Njørlunde, kom en Vogn kjørende bagfter. Vi spurgte Folkene om Veien
til Njørlunde og de led hende os at kjøre midt, da de skælle til Slangørp.
Neppe vare vi komne og før en kort Tegn begyndte, saa vi meget smukt
vare gennemblodte, og først naaede vi en Skovlaes huset paa den anden
Side Njørlunde Skov; her søgte vi ind i et Skov, men forvildede vi vare
omvædede. Nogle to Fælk kom i først her net i Træk med, det var et Par
lystige, gademadige Fælk, som havde en læk Samvæse idet de havde læst lidt
Historie og kunde tale lidt med om vore gamle Sagn. Den ældste, en
lille, trind Mand med et minnet Smil gik vi først paa Glid, saa han
fortælte os om Birkens Plats her og Kong Valdemars Va, som gæve gjin-
nem et en Domsgeard, hvor Manden aldrig om blødt efterværende kan
kalde sine Porte lukkede, de kongen saa fager fra Birgitta til Bjørn.
Ogsaa vidste han om kongens Kjørlighed til Væge, og hvorledes han ikke
kunde skille sig ved noget, fordi det havde en King paa Tingonen, der
gjorde at kongen ikke kunde mærke Forraadstuen, som en Mand sagde,
men, lagde han til, Ringen tog Karlens hert, da han blev bød af et kjort
om med noget, og nu led kongen det begrund. — Den jern Rogn kom
i hertel, hvor jeg med en særdeles gjæstfri Medtægtelse af Dervillen, en
Madam Bogardum. Jeg maatte sles her inat, og iden idag have vi
deligt Veie. Jeg gjorde her Bekjendtskab med Birn's Lørene, Anten Jensen,
en Jan af Mads Lørene i Herby; han er lige som Aljuncten, hans Brøder,
en meget hakker mig Mand.
Jegs forrige Færgesund 20 Juni
Jensens gik Jensen end os til Slangørp, hvor vi besøge Birken, der er et
smukt, stot og anseelig. Nindruend er kjørne med deres sønne skane
Rinde, blyindfattede, og midt paa hert er med Færdum indbrødt et Væske.
Jeg togde et Par Sætning her og paa Veien dertil et Medkast end den yndige
Ullensvælle, der ligger net nyligt paa Engen. Fra Slangørp gik vi
til Færdvikes sund, hvor vi toge Afsked med Jensen. Vi toge end med Færgen
og vi maalt stog en lille Tegn her ved Klirten. Nu ved Færdum gæve gik
vi ad paa Færgesund, hvor det overde os at see nogle Vorne sles gik
over. Gles er som vilk her ved Færdum, jeg kunde see op til det kjort stode.

rikes-ært. De gamle Brønder staae saa kvænt allevegne med en Vandskælv, og
 de to gamle Høt eller Kvælhelms med sin Skalkild. see ogsaa godt sig, for
 Enden af Tjunden ligger den gamle Domkirke med sine gamle Kirke, ved
 den gamle Tjunden til ~~den gamle Kirke~~ Minder om storte Brønderne. Nu er
 den fredebragt, Maagen og Tjørnen, den lette, nyssgjærige Nær, flange hem
 over det flade Vand, hvor Sandhunden viser sig, hvor den stakkels Fisk
 sanskelig kan undgaa dem. — Imorgen vilde vi gaae til de 2 store Egtræer
 i Nørreskov og tillige see Lunden og Juleanehei. — — — 21 Junij

Imorges Klæbde M. ventrent gik vi til Skellet, saae os om i Blaven, Lunden
 og Phosungården. Vi oplyst os saa Løve ind i Graabøien eller Jettesten
 som den kaldes, at vi blev saa fortrolige med Dunkelheden derinde, at vi
 endog saa traede der smatte kemme ind i Dørtærter ~~derinde~~, deriblandt var
 Ninkenimpen at Løst frae Anstigtørne der viste sig med den Venkle
 men til sidst klare Grund, hvor vi saae de store Steen, med det røde Marmor
 i Mellemrummene af flade paa kvænde lagte Steen. Det var en ret rom
 brandsk Virkning. Vidunderlig dertil var det frae sort mørke Stændpunkt
 at see Salpigst indenfra gjenom den lave, snevre Indgang. Vi tegnede en
 Mind Egestamme som stod oppe paa Klæben og gik Lupaen videre det, fordi
 Steengården til Nørreskov, hvor jeg gik i Vandet og spæring lystig under
 ind i det flade Vand, brølede op fra en magtig Steen o. s. v. til store Mæ
 ro frae Høngård og et par Bønder, som jeg ikke engang kendte have til
 skære. Steengård tegnede efter vist Karuligs Midt dags maaltid, den
 ene af de magtige gamle Ege og den Størredes i Toppen af den og
 en stakkels Møge, som de underlige Tjælden havde kastet ind. Vi der
 blev meget af Først. De hjemmehier vare vi oppe paa Juleanehei og
 først da vi havde maadt Skellet fik vi i et Dødsdøms magt daadlig
 Vand. Det var en ras Dag, men den gav mig kun sinings Udbytte
 af Studier i skærsed jeg kjendte det Alt sammen og adede det mig dog
 at see det i gjen, men for det mere end det kjæns Trædernes værk
 som jeg ind fra de to gamle Ege saae saa tydeligt, at jeg kunde
 gjenkende Bjergene, Skaae, Dan ker, — den kjæns Nørredal paa
 med sine for alleste Tøser og Bjørnehavde u. s. v. men for gæves
 saae jeg efter Kirken, hvor Fader kvæler, den var skjønt af Olesen Bøkker

Den store Høle
 Det mørke
 Bøget, som
 allevegne var
 et stort Ligt hær

Vigite Løven o
 den en stor Løve
 kaldet Steen